

Народи

Юрій Липа

I

Глянь, проходить Француз, той, що має сто мислей на мить,
Що, здається, недбалий, а бистрий, як яструб,
Завжди скритий, зухвалий, а в пристрасті й смерті – мистець.

Ось Англієць, що любить ходять над проваллям,
Аж над ним він дорогу собі протоптав,
У холодній скаженості дивний творець ясних мрій.

Ось Германець, лунатик у знаках і маршах,
Все хотів би назвать він, з усім би хотів закінчить,
Все забрав би в касарні, а ні! – в хороводи важкі.

Ось і ти став і дивишся гнівно. Пізнай їх.
Кожен з них є собою, а ти – Українець.

II

Глянь, Словак завжди – з дзеркалом.
Він говорить про себе.
Поправляється вічно (чи враження є?),
Він маячить з уклоном, він з дрібниці – під небо,
В тьмі задушить, поссе, – но, і знову своє.

А – Москвин той – як з лісу, кричить – як з болота,
То безецний і голий, то – тхір, от як мить!
То надмірна в нім вірність, то – бунт. В нім охота
То ридать перед кимсь у гримасах, то знову палить.

Українець – не крик, він не любить суєт. То він – бистрий,
То він сонний іде, хоч причаєний жде, наче вістря,
Наче вістря, зависле вгорі, що ось блисне наново,
Що на змінність і танці дасть право й оцінку, як Слово.

III

За що боротись, у чому великість народу?
Може, за це умирать, за будівлі в мармурі?
Може, за танці й пісні, чи зручні мальовила?

Мудрі системи до праці, чи марші стрункі?

Де та великість народу: чи в посувах війська,
В вірнім триванню жінок, чи в дитячому сміху?
В важкій аскезі учених, у гарті відкривців?
Чи в одиницях, чи в юрбах, чи в геніях, де?
Все це, – промовила Мудрість, – є важне, та мало,
Все, що – напружене й скромне, все – в ласці у Бога,
Але найбільше добро, це – зростання Людини,
В вашім народі зростання Людини зусиллям людей.
(1938)